

Het Schone Luchtakkoord

Geachte commissieleden,

Op 30 mei 2023 zal de Milieuvereniging haar Omgevingsvisie presenteren, waar U al een uitnodiging voor heeft ontvangen. De agenda van vanavond dwingt ons er toe nu al wat prijs te geven over deze visie. Want het staat nu op de agenda. Vandaar.

U gaat op 9 maart 2023 mogelijk instemmen met het Uitvoeringsprogramma Schone Lucht Akkoord dat loopt tot 2030. Het is een goede zaak dat de gemeente ondertekenaar is van dit akkoord. In dit uitvoeringsprogramma wordt summier ingegaan op de geurhinder veroorzaakt door de veehouderij. Er staat geen ambitie bij. Natuurlijk is harmonisatie van alle geurvisies van de vijf voormalige gemeenten een noodzaak. Het biedt echter ook een kans. De noodzaak komt voort uit de stank die de inwoners van het Land van Cuijk ervaren in hun woonomgeving. De Commissie Biesheuvel, die ook op bezoek was in het Land van Cuijk heeft de situatie treffend omschreven in het rapport Geur Bekennen¹. Dit rapport was één van de dragers van de gerechtelijke uitspraak in een civiele zaak op 14 september 2022² van de Rechtbank in Den Haag, waaruit valt af te lezen dat de “milieukwaliteit zeer slecht is vanaf 19.4 Ou/m³”. Dit is in strijd met het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en daarom is de Nederlandse Staat schadeplichtig. Vervolgprocedures zullen de hoogte van de schade bepalen en de Staatsecretaris liet weten zich aansprakelijk te achten. Daar zijn voor het gemeentelijk niveau drie dingen op te merken:

- Onder de Nederlandse Staat wordt tevens de gemeente als bestuursorgaan verstaan.³ Dit noopt tot nadenken, omdat de gemeente Land van Cuijk middels een geurverordening mede bepalend is/kan zijn voor stank die burgers over zich heen krijgen.
- De absolute bovengrens 19.4 Ou/m³ geldt voor het zgn. concentratiegebied⁴. Echter voor het niet-concentratiegebied “milieukwaliteit zeer slecht vanaf 8.5 Ou/m³”.
- Voor de industrie geldt een norm van 5 Ou/m³.

Aangezien deze procedure nog niet ten einde is en er nog velen kunnen volgen onder verwijzing naar de uitspraak van de rechtbank in Den Haag, zou ik nog eens goed nadenken over dit onderdeel van het SLA. Immers, waarom zou een Brabander meer stank kunnen verdragen dan een Groninger? Voor alle duidelijkheid het gaat hier om zowel voorgrond- als achtergrondbelasting als bedrijfswoningen!

Bij schade claims gaat het om het volgende. Burgers die lang in de stank hebben gezeten kunnen hun schade claimen als verloren leefgenot met terugwerkende kracht van 5 jaar (bijvoorbeeld start kort geding) totdat de situatie is verbeterd; daarnaast wordt ook de waardevermindering van onroerend goed verrekend. De gemeente Land van Cuijk kan ingrijpen in een situatie via de Crisis en Herstelwet⁵ (CHW). Bij het ingrijpen in vergunde

¹ chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://www.eerstekamer.nl/overig/20190423/adviesrapport_geur_bekennen_combi/document

² <https://uitspraken.rechtspraak.nl/#!/details?id=ECLI:NL:RBDHA:2022:9119>

³ <https://europadecentraal.nl/praktijkvraag/kan-een-burger-zich-tegenover-onze-gemeente-beroepen-op-het-handvest-van-de-grondrechten-van-de-eu/>

⁴ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0004054/2020-02-20#Bijlagel>

⁵ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0027431/2020-01-01>

situaties, kan een boer zijn schade verhalen bij de gemeente. Als de gemeente niet ingrijpt, kan een burger schade claimen ingevolge de hierboven vermelde uitspraak. Of je nu door de kat of door de hond.....

Risico voor de gemeente.

De mogelijke schade voor de gemeente is afhankelijk van de vergunde situatie. Is de vergunning recentelijk verleend en wordt die via een CHW-actie aangetast, dan kan de boer veel claimen. Hoe ouder de vergunning, hoe lager de claim zal kunnen uitvallen. Een boer die dus in een overbelaste situatie (5 Ou/m^3 , 8.5 Ou/m^3 of 19.4 Ou/m^3 ???) net een vergunning heeft gekregen om flink te investeren, zal een hogere claim kunnen indienen, dan zijn collega met een heel oude vergunning. Dit investeren is in het verleden vaak gebeurd op basis van de 50/50 regeling⁶. Uitbreiden in een overbelast gebied in dieraantallen en tegelijkertijd stank reduceren.

Onzekerheden.

De Milieuvereniging Land van Cuijk is met een aantal inwoners nauw betrokken bij deze zaak. Het hierboven geschetste betoog, betreft het risico dat de gemeente loopt. Niets is zeker. Morgen kan het anders zijn. De vraag is welk risico je wilt lopen voor welk belang. Risico is kans maal gevolg. Kun (wil) je de gevolgen dragen? Om hoeveel adressen zou het gaan? En hoeveel zouden de kosten gemiddeld zijn per adres? Een ton? Terwijl de kans reëel is.

Voorkomen is beter dan genezen. Om een reëel risico voor de begrotingen tot 2030 in te perken, zou de gemeente een **aanhoudingsbesluit**⁷ moeten nemen, om te voorkomen dat te ruime normen uiteindelijk leiden tot enorme claims. Met gevolgen voor de begrotingen tot in lengte van jaren. Neemt u het risico?

2 maart 2023

Geert Verstegen

Milieuvereniging Land van Cuijk

06 30511874

⁶ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0020396/2013-01-01#Artikel3>

⁷ <https://mijnwetten.nl/wet-geurhinder-en-veehouderij/artikel7>